

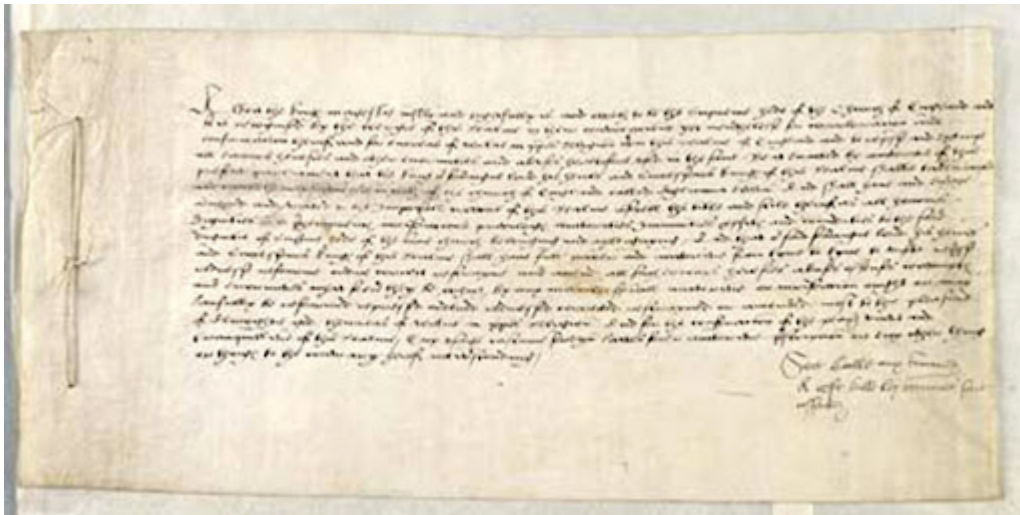
Reformace v Anglii

Reformace v Anglii se uskutečnila v 16. století, když se anglikánská církev (Church of England) odtrhla od úřadu papeže a římskokatolické církve. Tyto události byly částečně spojeny se širší evropskou protestantskou reformací, náboženským a politickým hnutím, které ovlivnilo praxi křesťanství v západní a střední Evropě. Mezi příčiny patřil vynález tiskařského lisu, větší šíření Bible a přenos nových poznatků a myšlenek mezi učenici, vyšší a střední třídou a čtenáři obecně. Fáze anglické reformace, která se týkala i Walesu a Irska, byly do značné míry určovány změnami vládní politiky, kterým se veřejné mínění postupně přizpůsobilo.

Král Jindřich VIII.

Na základě žádosti Jindřicha VIII. o zrušení svého manželství (poprvé o to požádal papeže Klementa VII. v roce 1527) začala anglická reformace spíše jako politická záležitost než jako teologický spor. Realita politických rozdílů mezi Římem a Anglií umožnila, aby se do popředí dostaly rostoucí teologické spory. Do rozchodu s Římem papež a generální koncily církve rozhodovaly o nauce. Církevní právo se řídilo kanonickým právem s konečnou jurisdikcí v Římě. Církevní daně byly placeny přímo do Říma a poslední slovo ve jmenování biskupů měl papež.

The Act of Supremacy (1534)

Rozchod s Římem byl ovlivněn řadou parlamentních aktů přijatých v letech 1532 až 1534, mezi nimi i zákonem o nadřazenosti (*The Act of Supremacy*) z roku 1534, který prohlásil, že Henry je „nejvyšší hlavou anglikánské církve na zemi“. Tohoto titulu se Marie I. vzdala v roce 1553 v procesu obnovy papežské jurisdikce; když Alžběta I. v roce 1559 znovu potvrdila královskou nadvládu, jejím titulem byl nejvyšší guvernér. Konečná autorita v doktrinálních a právních sporech nyní spočívala na panovníkovi; papežství bylo zbaveno příjmů a posledního slova při jmenování biskupů.

Arcibiskup Thomas Cranmer

Teologie a liturgie anglikánské církve se stala výrazně protestantskou během panování Jindřichova syna Edwarda VI., a to především po linii stanovené arcibiskupem Thomasem Cranmerem. Za vlády Marie byl proces obrácen a anglikánská církev byla opět pod papežskou jurisdikcí. Alžběta znovu zavedla protestantské náboženství, ale mírnějším způsobem. Struktura a teologie církve byla po celé generace předmětem prudkých sporů.

Násilné aspekty těchto sporů, které se projevy v anglické občanské válce, skončily, když byl poslední římský katolický monarcha Jakub II. sesazen a parlament použil Williama III. a Marii II. ke společnému vládnutí ve spojení s anglickým ústavním zákonem *English Bill of Rights* z roku 1688, ze kterého vyplýval církevní řád se zavedenou anglikánskou církví a řadou nekonformních církví, jejichž členové trpěli různými občanskými omezeními, dokud nebyly odstraněny o mnoho let později. Dědictví římskokatolického původu a založení jako státní církve bylo po mnoho let kontroverzní. Podstatná, ale slábnoucí menšina lidí od konce 16. století do počátku 19. století zůstala v Anglii římskými katolíky. Jejich církevní organizace zůstala nezákonná až do zákona o úlevě *The Roman Catholic Relief Act* z roku 1829.

Prameny

- Bray, Gerald: *Dokumenty anglické reformace, 1526–1701*. Knihovna církevních dějin. James Clarke and Company, ed. (1994).
- Bernard, G. W.: „*The Church of England c.1529 – c.1642*“. *Historie Wiley*. (červen 1990).
- Aston, Margaret: *The King's Bedpost: Reformation and Iconography in a Tudor Group Portrait*. Cambridge University Press, (1993).

[Štěpán Křivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 15. 9. 2020